

האם אנו מרוצים ממי שאנחנו?

מזבוב ועד פיל / ע' הלל

– הוי	אני מסכן, מסכון!
מה קשה, מה עלוב	וי וי לי, מר!
להיות זבוב! –	הלואי ויכלתי
זבוב הזבוב	להיות עכבר!
בקול עצוב	
כלם,	– עכבר!
כל העולם רודפים אותי	אוי, אוי, אוי, גורל אכזר! –
פוי, זה חיים? זה דידיטי!	ציץ בלב נשבר
הה, לו הייתי ל' מ' ש' ל	מבכי העכבר.
אָרָר ! –	תמיד מחתולים לברח, להפחיד נשים.
הזבוב אמר.	חיים קשים!
	חיים מקללים!
– לעזאזל אתה עם המשל	עולם רשע של חתולים!
רק בגללו אני כל כך אמלל ! –	אם כבר
האָרָר מִמְגֵרְתוֹ נֶסֶר.	אז כבר:
מ' ש' ל !	כָּלֵב אִזּוּ ! –
רק זה חסר!	
אי, מרגיזים אותי כלם,	הב הב!
קוראים לי בשמות:	חלילה, הב, וחסי!
”עצלו, עצלו!”	טפשי!
כלום לא עושה, רק מנגו!”	
שקרים!	
דבות!	

<p>– כָּלֶם מְטַמְטָמִים שְׁוּה! חוֹשְׁבִים שָׂאם אֲנִי כְּזֵה עֶבֶה וְגָדוֹל, אִז הַכֹּל יָכוֹל!</p> <p>הִנֵּה, לְמַשָּׁל, תְּבִיטוּ עֲכָשׁוּ, אֵיךְ הַמְהַרְגִיה הֶעָגַל, עַל שֵׁשׁ נָשִׁיו, עַל תְּרִיסַר בְּנָיו, עַל עֲשָׂרִים וְאַחַד מְשֻׁרְתָיו וְעַבְדָּיו, עַל הַטָּרְבֹן בְּרֵאשׁוֹ וְעַלְיוֹ הַלּוֹבֵב – כָּלֶם בְּיַחַד אֶצְלִי עַל הַגֵּב! וְאֲנִי מִתְחַתְּיוֹ צָרִיךְ לְסַבֵּל! אִז תִּגִּידוּ – אֵיךְ אֲנִי יָכוֹל לְנוֹכַח הַמַּצָּב לֹא לְהִיּוֹת כְּלִי מְאֻכָּזֵב?</p>	<p>אֵיפֹה רְאִיתָ עוֹד שְׁיֵשׁ כָּאֵלֶה עֲלוּבִים כְּמוֹ חַיֵּי כְּלָבִים?! – הִבְהַב הַכָּלֵב הַבְּהוּבִים. תִּשְׁמַע: כָּלֵב מִי שְׁרוּצָה לְהִיּוֹת כָּלֵב! הֲרִי אִם לְהִיּוֹת, אִז סוֹס לְפָחוֹת! – סַכֵּם הַכָּלֵב בְּשִׁתֵּי נְבִיחוֹת. שְׁטִיּוֹת! – צָנָף בְּקוֹל בּוֹכִים הַסּוֹס. כְּנִרְאָה שְׁעָלִיךְ אֵף פָּעַם לֹא כָּעָסוּ! וְכְנִרְאָה שְׁגַם לֹא רְתַמּוּ לְעֵגְלוֹת וְכְנִרְאָה שְׁלֹא עֲצָבְנוּ בְּקִלְלוֹת וְכְנִרְאָה שְׁגַם לֹא הִכּוּ בְּשׁוֹט, וְכִיּוֹצֵא בְּאֵלֶה כָּל מִינֵי בּוֹשׁוֹת, שֶׁנִּשְׁאַרְתָּ טַפֵּשׁ כָּל-כָּךְ מְאוֹד! כִּי סוֹס לְהִיּוֹת זֶה נוֹרָא מְשֻׁפִּיל! אֲנִי, לוֹ יִכְלֹתִי, כְּבֵר הִיּוֹתִי פִּיל!</p>
---	---

וְאִיךָ אֲנִי יָכוֹל
לֹא לְצֹאת מִכְּלִי,
כְּשֶׁנוֹסֵף לְכֹל,
מִמֶּשׁ נִגְדַּד עֵינַי
בְּקִצָּה הַשְּׂנֵהָב
נַח לוֹ זָבוּב

חֲצוּף

שׁוֹכֵב!

בְּלִי בְּעִוֹת, בְּלִי דְּאֲגוֹת וּבְלִי כָּל
הַדּוֹ עַל הַגֵּב!

אִי אִמָּא!

כְּשֶׁם שְׂאֲנִי פִיל, בְּחַיִּי מוֹטָב
לוֹ זָבוּב הֵייתִי אֲנִי תַחֲתָיו! –
נִגַּב הַפִּיל דְּמַעוֹת עֵינָיו.

– מָה קִשָּׂה,

מָה עָצוּב

לְהִיּוֹת זָבוּב! –

זָבֹב הַזָּבוּב בְּקוֹל עָצוּב.

* דידיטי – רעל נגד זבובים וחרקים.

* מהרגיה – נסיד בהודו.

* טורבן – כובע נפוץ בהודו.

משימות

1. השיר "מזבוב ועד פיל" הוא שיר-סיפור על זבוב המחפש זהות אחרת כתוצאה מאי-שביעות רצון. "מה קשה מה עלוב להיות זבוב!" במהלך החיפוש פוגש הזבוב בעלי חיים אחרים שגם הם כמוהו אינם שבעי רצון מזהותם. צרו טבלה, מיינו בה את בעלי החיים שהזבוב פוגש במסעו, והדגישו את התכונות שהם אינם מרוצים מהן.

מס'	בעל החיים	מדוע אינו שבע רצון?

2. שימו לב לסדר בו מופיעים בעלי החיים. מדוע, לדעתכם, נקבע סדר זה?
3. בסוף המסע ישנו בעל חיים אחד הרוצה דווקא להיות זבוב. מיהו בעל החיים, ומדוע?
4. איזה פועל מופיע במקום הפועל "נָבַח"? השימוש בפועל כזה נקרא **אונוֹמָטוֹפָאָה**. הכוונה לחיקוי הצליל הטבעי במילים. מצאו בשיר פועל נוסף כזה.
5. השיר מעורר חיוך אצל הקורא. מהם המקומות המצחיקים בשיר?
6. הוסיפו בית נוסף לשיר, בו בעל חיים נוסף מתלונן על זהותו.
7. האם אפשר לומר שהשיר הוא משל?
8. האם אנחנו, בני האדם, תמיד מרוצים מזהותנו? הסבירו את תשובתכם, ותנו דוגמאות.
9. קראו את השיר כשאתם מדגישים את החרוזה.

הריח של החופש הגדול / יפה האוזר

ישבנו על מַעֲקָה הגדר של הבית שלנו – יחפים, במכנסיים קצרים ובגופייה. פתאום אמרתי: "איזה ריח נהדר יש לו, לחופש הגדול..."

אילנה ואסף הסתכלו בי במבט כזה, כאילו אמרתי שטות נוראה.

"מה את מקשקשת?" אמר אסף, "איזה ריח יש לחופש?"

"חופש זה לא אוכל, ואין לו ריח," הוסיפה אילנה בקול של ילדה שיודעת הכול.

"דווקא כן!" אמרתי, "לחופש הגדול יש ריח מיוחד כזה." "אף פעם לא הרגשתם?"

"לא!" ענו שניהם במקהלה מדברת, "אולי תתארי לנו את הריח הזה? הוא חריף או מתוק?"

"לא זה ולא זה," אמרתי במבוכה, "זה ריח כזה... של קיץ ושל ים... ושל..."

התפלאתי מאוד שהם לא מבינים לאיזה ריח אני מתכוונת.

"אם את לא יכולה לספר לנו איזה מין ריח זה, אז אין שום ריח! אמרה אילנה וקפצה מן הגדר.

"אני מרגישה את הריח, ואני בטוחה שהוא קיים, אבל אי-אפשר לתאר אותו. אתם צריכים להרגיש אותו בעצמכם," אמרתי והתחלתי להיות קצת עצובה.

"אבל אנחנו לא מרגישים!" קרא אסף בכעס, ולאילנה אמר: "בואי, נלך הביתה, כבר מאוחר."

הם הלכו, ואני נשארתי לשבת על הגדר. הכנסתי את ידי לכיס המכנסיים שלי והוצאתי גרעינים של משמש. קירבתי אותם אל פניי והרחתי. היה להם ריח מיוחד כזה של חול ושל משחקים.

הייתה שעת צהריים. השמים היו בהירים מאוד, השמש גבוהה והאור חזק. הרחוב היה שקט. לא היו ילדים שחזרו מבית הספר כשהתיקים על הגב. היה לרחוב ריח מיוחד כזה, של קיץ ושל חופש.

אחרי הצהריים הלכתי לספרייה הציבורית. היה לי המון זמן, והלכתי לאָטִי בין המדפים עמוסי הספרים. הוצאתי ספר, דפדפתי – והרחתי. ריח נפלא היה בספרייה, ריח של ספרים ישנים כאלה, שמרגישים בו רק כשיש זמן ולא ממהרים. ואז, כשאף אחד לא הסתכל, שאפתי אותו לתוכי...

חזרתי הביתה והייתי צמאה מאוד. מזגתי לי כוס מים קרים מן הקנקן. דופנות הכוס כוסו מבחוץ בטיפות זעירות. היה להם, למים, טעם נפלא, מהול בריח

מיוחד כזה. אחר-כך שכבתי על הרצפה הקרירה, והתחלתי לקרוא. פתאום הרגשתי כאילו החופש חודר לתוך לבי, נָמַס בתוך העצמות שלי. הרגשתי אותו בכל החושים שלי, וחשבתי: "כמה משונה שאילנה ואסף לא מריחים את הריח המיוחד הזה של החופש."

משימות

1. א. אילו ריחות מופיעים בסיפור?
ב. השוו בין היחס של אילנה ושל אסף לגבי ריח החופש לבין יחס המספרת אליו.
ג. כיצד אפשר להסביר את ההבדל בין המספרת לבין אסף ואילנה ביחס ליכולת להריח כמעט כל דבר?
2. א. איזו מילת קישור אפשר להוסיף בשורה 23?
ב. למי מתכוונת המילה "בו" בשורה 25?
3. א. מה אתם נוהגים להריח?
ב. אילו ריחות אתם אוהבים?

חופשה נעימה